

## DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslų kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Modernizmo tendencijos lietuvių egzodo poezijoje	<b>H004</b>	<b>Filologijos</b>	
Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
	<b>8</b>		
Dalyko anotacija			
<p>Kurso tikslas – tyrinėti lietuvių egzodo (išėivijos) poeziją modernizmo paradigmos formavimosi aspektu. Poetų žemininkų kūryboje jau pirmaisiais pokario metais ima ryškėti egzistencialistinės filosofijos įtaka, jie orientavosi į Vakarų modernistinę literatūrą, atidžiai sekė užsienio kultūrinėje spaudoje vykusius debatus, domėjosi modernizmo menu – muzika, daile, teatru, kinu. Tuo metu lietuvių išėivijos rašytojai buvo vieninteliai, galėję skleisti modernizmo idėjas lietuvių kalba, nes sovietų okupuotoje Lietuvoje dominavo dogmatinė socrealizmo estetika. Įmanoma lyginti modernistinę lietuvių egzodo poeziją su to paties laikotarpio Vakarų modernizmo kanoniniais tekstais. Kurso medžiaga – ne vien poetiniai tekstai, bet ir laiškai, dienoraščiai, vertimai.</p> <p>Akademinė aplinka, kurioje formavosi žemininkų-lankininkų karta. Egzistencializmo įtaka – intelektualinė mada, subjektyvios Vakarų filosofijos refleksijos. Antano Maceinos ir Juozo Girmiaus santykis su žemininkų karta. Katalikiškos pasaulėžiūros vaidmuo ir agnostiniai iššūkiai lietuviško modernizmo paradigmoje. Vytauto Mačernio autoritetas. Generacijos savivoka. Konfliktas su neoromantikų karta. Jono Aisčio ir Bernardo Brazdžionio poetika pokario laikotarpiu – modernistinės kritikos taikynys. Alfonso Nykos-Niliūno poetinė evoliucija ir pastovieji jo kūrybos motyvai. Intelektualinės ir idėjinės poetikos problema. Apmąstymai apie modernistinės literatūros raidą A. Nykos-Niliūno dienoraščiuose. Henrikas Radauskas – modernizmo ir klasicizmo estetinių programų derintojas. Vokiečių ekspresionizmo ir prancūzų simbolizmo įtakos. Kokie Vakarų autoriai verčiami, pristatomi, vertinami? Henrikas Nagys – emocinės įtampos ir modernistinio pasaulėvaizdžio poetas. Jono Meko kasdienybės poetizacija ir posūkis į poetinį avangardą. Liūnės Sutemos ir Algimanto Mackaus kaip atskiros „bežemių“ kartos estetinė programa. Modernistinė poetika – XX a. literatūros klasikos kanono dalis. Išėivijos kritikos vaidmuo įteisinant modernistinę poetiką.</p>			
Pagrindinė literatūra			
<p><i>Lietuvių egzodo literatūra 1945-1990</i>, Chicago, 1992/Vilnius, 1997.  <i>Literatūros lankai</i>, Buenos Airės, 1952-1959 (faksmilinis leidinys, Vilnius, 1998).  <i>Egzodo literatūros atšvaitai</i>, Vilnius, 1989.</p> <p>Aistis Jonas, <i>Raštai</i>, t. 3, Chicago, 2004.  Bradūnas Kazys, <i>Kertinė paraštė: kritikos ir kultūrinės publicistikos rinktinė</i>, Vilnius, 2017.  Girnius Juozas, <i>Literatūros ir kultūros kritikos rinktinė</i>, Vilnius, 2014.  Gražytė-Maziliauskienė Ilona, <i>Idėjų inventoriųs</i>, Vilnius, 2004.  Greimas Algirdas Julius, <i>Apie viską ir nieką. Žmogus, visuomenė, kultūra</i>, Vilnius, 2019.  Greimas Algirdas Julius, <i>Iš arti ir iš toli</i>, Vilnius, 1991.  Jonynas Vytautas A., <i>Rinktiniai raštai</i>, Vilnius, 2006.  Kavolis Vytautas, <i>Žmogus istorijoje</i>, Vilnius, 1994.  Nyka-Niliūnas Alfonsas, <i>Dienoraščio fragmentai 1938-1975</i>, Vilnius, 2002; <i>Dienoraščio fragmentai 1976-2000</i>, Vilnius, 2003.  Nyka-Niliūnas Alfonsas, <i>Temos ir variacijos</i>, Vilnius, 1996.</p>			

Šilbajoris Rimvydas, *Netekties ženklai*, Vilnius, 1991.  
 Vaičiulaitis Antanas, *Knygos ir žmonės*, Vilnius, 1992.  
 Venclova Tomas, *Pertrūkis tikrovėje: straipsniai apie literatūrą ir kultūrą*, Vilnius, 2013.

Girnius Juozas, „Žmogaus prasmės žemėje poezija (Trečiajai mūsų poezijos kartai atėjus)“, in: *Žemė*, antologija, Los Angeles, 1951.  
 Maceina Antanas, „Patriotų sukilimas, arba poetų ginčas su tautybe“, in: *Literatūros lankai*, 1955, Nr. 6.  
 Skrupskelytė Viktorija, „Egzodo poezijos šuoliai“, in: *Lietuvių poezija išeivijoje, 1945-1971*, Chicago, 1971.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Manfredas Žvirgždas	Hum. m. dr.	<p>„Maironio politinės pasaulėžiūros raiška ankstyvuoju tautinio sąjūdžio laikotarpiu“, in: <i>Žmogus ir žodis: Literatūrologija</i>, t. 19, Nr. 2, 2017, p. 16-32.</p> <p>„Discovering Distant Neighbours: Scandinavian Images in Lithuanian Poetry“, in: <i>Imagology Profiles: The Dynamics of National Imagery in Literature</i>, edited by Laura Laurušaitė, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2018, p. 214-231.</p> <p>„Henriko Nagio dialogai su lietuvių egzodo poetų „Nužemintųjų generacija““, in: <i>Darbai ir dienos</i>, Nr. 69, 2018, p. 151-165.</p> <p>„Maironis ir politika: poetas, įsipareigojęs visuomenei“, in: <i>Maironio balsai: kūryba, veikla, atmintis</i>, Vilnius: LLTI, 2019, p. 549-623.</p> <p>“Ethnolinguistic Nationalism and Other Political Contexts of Maironis”, in: <i>Interlitteraria</i>, 2019, t. 24/2: <i>Global Contexts, National Literatures. Miscellanea</i>, p. 436–449.</p> <p>„Iš sakalo skrydžio“, in: Henrikas Nagys, <i>Pasakų sakalas</i>, Vilnius: LLTI, 2019, p. 7–47.</p> <p>„Apie mus visus slankioja mirties šešėliai: neramių laikų dienoraštis“, in: Vincas Mykolaitis-Putinas, <i>Dienoraštis 1938–1945</i>, Vilnius: LLTI, 2022, p. 9–43</p>

Patvirtinta Doktorantūros komiteto posėdyje 2023-01-13, Nr. (7.17 E) 15600-KT-16.

Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. dr. Meilutė Ramonienė